

**UCHWAŁA NR IV/20/2024
RADY MIEJSKIEJ W WITKOWIE**

z dnia 10 lipca 2024 r.

w sprawie odmowy stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego Rady Miejskiej w Witkowie.

Na podstawie art. 383 § 2 w zw. z § 1 pkt 2, art 10 § 1 pkt 3 lit. a, art 5 pkt 9 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (t. j. z 2023 r. poz. 2408 ze zm.) Rada Miejska w Witkowie uchwała, co następuje:

§ 1. Odmawia się stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego Rady Miejskiej w Witkowie Filipa Wędzikowskiego.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Miejskiej w Witkowie do niezwłocznego przesłania niniejszej uchwały Wojewodzie Wielkopolskiemu, Komisarzowi Wyborczemu w Koninie oraz doręczenia jej radnemu Filipowi Wędzikowskiemu.

§ 3. Uzasadnienie stanowi załącznik do uchwały.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Witkowie

Paweł Roszyk

UZASADNIENIE

W dniu 11 czerwca 2024 r. do Rady Miejskiej w Witkowie wpłynęło pismo p. [REDAKTOWANE] (podpisane również przez dwie inne osoby) informujące, że „*mandaty dwóch radnych Rady Miejskiej w Witkowie - zdobyte w wyniku ostatnich wyborów w dniu 07 kwietnia 2024 roku - powinny ulec wygaszeniu z mocy prawa*”.

Piszący wskazał, powołując się na przepisy Kodeksu Wyborczego oraz Kodeksu Cywilnego, że radni wymienieni w piśmie nie mieli w dniu wyborów – 7 kwietnia 2024 r. prawa wybieralności, gdyż ich stałym miejscem zamieszkania jest miasto Poznań (w obu przypadkach). W jego ocenie „*potwierdzeniem braku stałego zamieszkiwania, w przypadku wyżej wymienionych radnych, może być m.in. brak wnoszenia opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów w gminie Witkowo*”. Brak wnoszenia takich opłat wskazywałyby na stałe przebywanie poza miejscem zameldowania co poświadczyłyby tzw. „*deklaracje śmieciowe*” (...). Jednym z dwóch wskazanych radnych był radny Filip Wędzikowski.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Witkowie wystąpił do radnych wskazanych w piśmie o złożenie wyjaśnień w tej sprawie.

Radni złożyli stosowne wyjaśnienia, każdy z nich zaprzeczył twierdzeniom zawartym w ww. piśmie. Przewodniczący Rady Miejskiej w Witkowie zwrócił się również do autora zawiadomienia p. [REDAKTOWANE] o przedstawienie okoliczności wskazujących na konieczność stwierdzenia wygaśnięcia mandatów radnych – mając na względzie wagę sprawy. W odpowiedzi p. [REDAKTOWANE] wskazał, że „*wszelkie okoliczności zostały w szczególności wyjaśnione w Naszym pierwszym piśmie z dnia 06.06.2024 roku*” a „*informacje tam przedstawione są ogólnie znane, dostępne i rozpowszechnione wśród Mieszkańców*”. Nie podał też nazwisk osób (mieszkańców gminy), które miały kwestionować miejsce zamieszkania radnego Filipa Wędzikowskiego i mogłyby złożyć odpowiednie oświadczenia.

W dniu 3 lipca 2024 r. odbyło się wspólne posiedzenie Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Pomocy Społecznej, Komisji Finansów i Rozwoju Społeczno – Gospodarczego oraz Komisji Gospodarki Rolnej, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego Rady Miejskiej w Witkowie, podczas którego radny Filip Wędzikowski podtrzymał dotychczasowe wyjaśnienia, a ponadto przedłożył: decyzję o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników z KRUS, potwierdzającą jego status domownika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników ze wskazaniem adresu zamieszkiwania, wydruk podania na uczelnię (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), w którym radny wskazał adres zamieszkiwania w Mąkownicy, deklarację wyboru lekarza podstawowej opieki zdrowotnej z przychodni lekarza rodzinnego w Witkowie,

gdzie jest zarejestrowany. Dodatkowo wyjaśnił, że studiuje w systemie studiów stacjonarnych (dziennych), a zajęcia zajmują mu przeciętnie 3 dni w tygodniu. Nie wynajmuje mieszkania korzysta z możliwości noclegu u znajomych. Mieszka stale u rodziców w Mąkownicy, gdyż uczestniczy w pracach w gospodarstwie.

Biorąc powyższe pod uwagę Rada Miejska ustaliła, że: radny Filip Wędzikowski jest zameldowany pod adresem Mąkownica ■■■, 62-230 Witkowo. Taki adres wskazany jest w Rejestrze Wyborców. Jest studentem studiów dziennych na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. W podaniu skierowanym na uczelnię jako miejsce zamieszkania wskazał Mąkownicę. Jest zarejestrowany w poradni lekarza rodzinnego w Witkowie. W decyzji KRUS widnieje jako domownik w miejscu zamieszkiwania, tj. Mąkownica. Radny nie jest właścicielem nieruchomości (zgodnie z oświadczeniem majątkowym). Podatek dochodowy reguluje w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie, załączona deklaracja PIT wskazuje na adres zamieszkiwania w miejscu zameldowania. Radny jest stanu wolnego, nie założył własnej rodziny. W wyborach do Rady Miejskiej uzyskał 93 głosy. W toku kampanii wyborczej nie składano zastrzeżeń i wątpliwości co do miejsca zamieszkiwania radnego. Po sprawdzeniu deklaracji „śmieciovych” dotyczącej zamieszkiwanej nieruchomości ustalono, że deklarację złożył rodzic radnego – jako właściciel nieruchomości. W deklaracji wskazana jest liczba 5 osób. Zameldowanych pod tym adresem jest 6 osób.

Dokonując oceny prawnej powyższych ustaleń trzeba stwierdzić, że przepis art. 383 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego zobowiązuje Radę do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego w przypadku wystąpienia przesłanek – m.in. utraty prawa wybieralności lub nieposiadania go w dniu wyborów. Dotyczy to zwłaszcza przesłanki stałego zamieszkiwania pod oznaczonym adresem (art. 10 § 1 pkt 3 lit a w zw. z art. 5 pkt 9 Kodeksu Wyborczego) i ta przesłanka jest istotna w niniejszej sprawie.

Kodeks Wyborczy definiuje pojęcie „*stałego zamieszkiwania*” jako „*zamieszkiwanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu*”. Jest to zbliżona definicja do pojęcia stałego zamieszkiwania w rozumieniu art. 25 Kodeksu Cywilnego zatem mają tu zastosowanie orzeczenia sądów powszechnych i Sądu Najwyższego odnoszące się do tego przepisu. Trzeba zauważyć, że przepis mówi o „*stałym zamieszkiwaniu*”, a nie o „*stałym przebywaniu*” jak wskazuje pismo p. ■■■■■. Zgodnie z utrwaloną linią orzeczniczą to przebywanie nie musi być nieprzerwalne: „*(...) dane miejsce nie traci przymiotu miejsca zamieszkania wskutek dłuższego lub krótszego oddalenia się z niego, jeśli osoba nie traci rzeczywistego związku z tym miejscem*” (wyrok WSA w Lublinie II SA /Lu 853/23 , lex 3669415). Podobnie orzekł WSA we Wrocławiu w wyrokach o sgn IV SA/Wr 139/23, lex 3618051, IV SA/Wr 224/23 lex 3662583, - „*czasowa (nawet wielomiesięczna) nieobecność w miejscu*

zamieszkania, zwłaszcza spowodowana obiektywnymi okolicznościami, nie może być oceniana, w znaczeniu prawnym, jako zmiana miejsca zamieszkiwania”.

Z kolei w uzasadnieniu wyroku NSA z 25.02.2020 sygn II OSK 3922/19 Sąd wskazał, że faktyczne przebywanie w danym miejscu związane z wykonywaniem obowiązków pracowniczych nie przesadza o stałym zamieszkiwaniu w tym miejscu. W tym świetle trudno uznać, że centrum życiowe radnego Filipa Wędzikowskiego koncentruje się w miejscu pobierania nauki. Nawet „negatywny” dowód z deklaracji śmieciowej, wskazujący na rozbieżność liczby osób zameldowanych i objętych tą deklaracją nie może być uznany za przesądzający o braku zamieszkiwania radnego pod tym adresem. W myśl uzasadnienia wyroku WSA w Olsztynie z 18.07.2023 II SA/OI 398/23 (Legalis) stwierdzającego nieważność uchwały Rady Miejskiej stwierdzającej wygaśnięcie mandatu radnego „(...) w tej sprawie nie sposób pominąć takich kwestii jak miejsce zameldowania, miejsce rozliczenia podatków, lekarz rodzinny (...) nie można przyjąć, że nie mają one znaczenia dla sprawy, wręcz przeciwnie (...)”.

Nie sposób również oprzeć rozstrzygnięcia dotyczącego wygaśnięcia mandatu radnego na informacji o powszechnej wiedzy mieszkańców gminy co do braku zamieszkiwania radnego w gminie Witkowo. Nie ma dowodów na zgłaszanie w tej kwestii sygnałów. Jak już wyżej wskazano w toku kampanii wyborczej nie miały one miejsca.

Sankcja utraty mandatu radnego pochodzącego z wyborów powszechnych musi być zastosowana w sytuacji wystąpienia **jednoznacznych – nie budzących wątpliwości** przesłanek nakazujących wygaśnięcie takiego mandatu (Wyrok NSA z 25.02.2020 II OSK 3922/19). Trzeba mieć na względzie, że stwierdzenie wygaśnięcia mandatu radnego oznacza wkroczenie w materię chronioną konstytucyjnie, jaką jest czynne i bierne prawo wyborcze. Konieczna jest zatem pewność, że zaistniały przesłanki ku temu, „*Institucja wygaśnięcia mandatu nie może zatem prowadzić do pochopnego i niezgodnego z prawem zniweczenia wartości podstawowej dla funkcjonowania społeczności lokalnej, jaką jest wybór członków organu stanowiącego w wyborach powszechnych, bezpośrednich i tajnych*” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 10.11.1998 sygn. K39/97). Jak podkreślił też Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 13 czerwca 2023 r. sygn. III OSK 2348/22 „*instytucja wygaśnięcia mandatu nie może być wykorzystywana instrumentalnie*”.

Organ stanowiący – Rada Miejska w Witkowie analizując stan faktyczny sprawy uznała, że brak jest podstaw do jednoznacznego, w sposób niebudzący wątpliwości przyjęcia, że wystąpiły przesłanki do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego Filipa Wędzikowskiego, zatem podjęto uchwałę o wskazanej treści.